

Ünite 3: CC lisansının yapısı

--Yorum bırakarak katkıda bulunabilirsiniz--

iletişim: [info\[@\]creativecommons.org.tr](mailto:info[@]creativecommons.org.tr)

Bu içerik, [2021](#) tarihli [Creative Commons Certificates](#) program içeriğinin Türkçe uyarlamasıdır. Metnin orijinali [Creative Commons](#) tarafından hazırlanmış ve [Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisanslı](#) ile lisanslanmıştır. Bu adaptasyon [Creative Commons Türkiye](#) tarafından yapılmıştır ve eser [Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisanslı](#) ile lisanlıdır. Orijinal eser aşağıdaki şekilde adapte edilmiştir: Creative Commons Certificates eğitim kaynakları İngilizce'den Türkçe'ye çevrilmiş, kullanılan terminoloji yerelleştirilmiş, bazı kısımlarda örnekler yerelleştirilmiş, önerilen kaynaklara Türkçe kaynaklar eklenmiştir. Orijinal eser veya adapte edilen bu eseri kullanmak, şahıslara CC Sertifikası kazandırmaz, ayrıca şahıslar veya organizasyonlar CC Sertifikası sunamazlar. Creative Commons ve Creative Commons Türkiye ticari markası kendilerinin mülkiyetindedir ve yeniden kullanımı izin gerektirir. CC Sertifikası almak isteyen herkes <https://certificates.creativecommons.org> adresinden kayıt olabilir.

Creative Commons lisansları, bireysel kullanıcılardan büyük şirketlere ve kurumlara kadar tüm içerik geliştiricilerin eserlerini kullanma iznini başkalarına vermesi için net ve standart bir yol sunmaktadır. Creative Commons lisansı, kullanıcı açısından bakıldığında “bununla ne yapabilirim?” sorusunu yanıtlamaktadır ve açıkça tanımlanmış koşullara göre kullanma özgürlüğü vermektedir.

Tüm Creative Commons lisansları, eser sahibinin telif hakkını elinde tutmasını ve oluşturdukları eserlerden dolayı atıf almalarını sağlamakta, ek olarak başkalarına o eserleri kopyalama ve dağıtma izni vermektedir. Lisanslar ile ilgili araçlar olabildiğince kolay kullanıma göre tasarlamış olmasına karşın, lisansların işleyiş şeklini anlayabilmek için halen öğrenilecek şeyler bulunmaktadır.

Bu CC lisansları ünitesi dört bölümden oluşmaktadır:

- 3.1 [Lisansın Tasarımı ve Terminolojisi](#)
- 3.2 [Lisansın Kapsamı](#)
- 3.3 [Lisans Tipleri](#)
- 3.4 [Lisansın Uygulanması](#)

Bu ünite de anlatılan konular hakkında daha detaylı bilgi isterseniz [ek kaynaklar](#) da bulunmaktadır.

3.1 Lisansın Tasarımı ve Terminolojisi

“CC Terminolojisine” hakim misiniz? Bu derste Creative Commons’ın araçlarıyla bağlantılı kullanılan kısaltmaları, terimleri ve sembolleri açıklıyoruz, buna ek olarak lisansların nasıl tasarladığı hakkında bazı önemli noktaları anlatıyoruz.

Öğrenim Çıktıları

Bu üniteyi tamamladığınızda:

- CC ikonları arasındaki anlam farklılıklarını ayırt edebilir,
- CC lisanslarında yer alan üç katmanı tanımlayabilirsiniz.

Neden önemli?

Çoğumuzun hukukçu olmadığını dikkate alarak CC lisanslarını kullanmak için yasal yönler hakkında neleri bilmemiz gerekiyor?

Creative Commons'ın yasal araçları, hukuki olarak doğruluktan ödün vermeden herkes için olabildiğince erişilebilir olacak şekilde tasarlandı.. CC'nin kurucuları, bu yasal araçların kullanımını ve anlaşılmasını nispeten kolaylaştıran çeşitli tasarım kararları aldılar.

Sizin için neden önemli?

Flickr'da CC lisanslı bir fotoğraf görmüş, çok beğenmiş, fakat yasal koşulları bilmediğiniz için kullanmaya korkmuş olabilirsiniz. Kendi eserinizi için CC yasal araçlarından hangisini seçmeniz gerektiğini bilmediğiniz için hayal kırıklığına uğramış olabilirsiniz.

Temel bilgiler

Telif hakkı varsayılan olarak “tüm hakları saklıdır” yaklaşımı altında çalışır. Creative Commons lisansları, telif hakkı yasası ile uyumlu olarak çalışmaktadır, fakat “bazı hakları saklıdır” yaklaşımını kullanırlar. Birkaç CC lisans seçeneği olmasına rağmen lisansların tümü bazı standart koşullar altında eserlerin kamu tarafından kullanılmasına izin vermektedir. Bu lisanslar söz konusu izni ilgili telif hakkı devam ettiği sürece ve kullanıcı ilgili lisans koşullarını ihlal etmediği sürece vermektedir. “CC lisansları, telif hakkının yerine geçmez, telif hakları ile uyumlu çalışır” derken kastettiğimiz budur.

Lisanslar, eserlerini kullanmaları için kamuya izin vermek isteyen yaratıcılar için ücretsiz ve isteğe bağlı çözümlerdir. Lisanslar yasal olarak uygulanabilir araçlar olmalarına rağmen hukukçu olmayan kişilerin kolayca kullanabileceği şekilde tasarlanmıştır.

Lisanslar üç katmanlı bir tasarım kullanılarak oluşturulmuştur.

- (1) **Yasal kod** temel katmandır.. Hukuk diliyle yazılmıştır ve mahkemelerde geçerli koşulları içermektedir. Zaman ayırarak [CC BY yasal kuralları](#)’nı okuyun ve nasıl yapılandırıldığını inceleyin. Atıf ile ilgili gerekliliklerin nerede listelendiğini bulabilir misiniz?
- (2) **Lisans özeti**, lisansların en iyi bilinen katmanıdır. Bunlar lisansın başlıca koşullarını herkesin anlayabileceği dilde açıklayan web sayfalarıdır. Bu özet bilgiler yasal açıdan geçerli değildir, sadece yasal kodları özetlemektedir. Zaman ayırarak [CC BY](#) ve [CC BY-NC-ND](#) koşullarını okuyun ve aralarındaki farkı saptayın. Her bir lisans özetinden yasal kodlara giden bağlantıları bulabilir misiniz?
- (3) Lisansın son katmanı, eserleri yaratmakta, kopyalamakta, keşfetmekte ve dağıtmakta yazılımların oynadığı rolü dikkate almaktadır. Bu katman, bir eserin bir Creative Commons lisansı uyarınca kullanılabilir olup olmadığını web sitelerinin ve web hizmetlerinin saptamasını kolaylaştırmak için lisansın “**makinece okunabilir**” bölümüdür. Verilen başlıca hakları ve yerine getirilmesi gereken yükümlülükleri, uygulamaların, arama motorlarının ve diğer teknolojilerin anlayabileceği biçimde yazılmıştır. Bunu başarmak için yazılımların lisansları anlamasını sağlayacak CC Rights Expression Language (CC REL) adı verilen bir standart geliştirdik. Bu üst veriler CC ile lisanslanmış eserlere eklendiğinde, bir arama motoru (örneğin Google detaylı arama) kullanarak CC ile lisanslanmış eserler arayan kişiler, bu eserleri daha kolay keşfedebilmektedirler.

Have a web page?

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](#).

Copy this code to let your visitors know!

```
1.png" /></a><br />This work is licensed under a  
<a rel="license"  
href="http://creativecommons.org/licenses/by/4.0  
/">Creative Commons Attribution 4.0  
International License</a>.
```

☒ Normal
Icon

☐ Compact
Icon

[Creative Commons Licence Chooser](#) uygulamasının “makinece okunabilir” bölümü, [CC BY 4.0](#)

CC lisanslarının temelleri

Tüm Creative Commons lisansları bazı önemli ortak özelliklere sahiptir. Her CC lisansı, lisans sahibine eserden dolayı atıf verilmesini sağlar. CC lisansları dünya genelinde ve ilgili telif hakkı devam ettiği sürece (çünkü dayanağı telif hakkıdır) ve kullanıcılar lisans kurallarını yerine getirdiği sürece geçerlidir. En azından her lisans, eser sahiplerinin (CC araçlarını kullandıklarında onlara "lisans verenler" diyoruz) telif haklarını korumalarına yardımcı olurken, eserlerini ticari olmayan amaçlar için değiştirmeksizin ve uyarlamaksızın kopya etme ve dağıtma iznini başkalarına vermelerine imkan sağlamaktadır. Bu ortak özellikler bir temel oluşturmaktadır, böylece lisans verenler eserlerinin nasıl kullanılmasını istediklerine bağlı olarak bu temel yapıya başka izinler ekleyebilir.

Okuyucular için not: Bu yazıda CC sertifikalarına verilen tüm referanslar, aksi belirtilmediği takdirde CC lisanslarının en son sürümü olan 4.0'a verilen referanslardır. Sürümler arasındaki farklar için bakınız Madde 3.4.

Lisans verenler için seçenekler

Tüm Creative Commons lisansları, kullanıcıların lisans koşullarını yerine getirmeleri şartıyla geniş bir kullanım alanı verecek şekilde yapılandırılmıştır. Tüm lisanslardaki temel koşul, kullanıcıların lisans verene atıf vermesi ve özgün eserin nerede bulunduğu gibi bazı diğer bilgileri sağlamasıdır.

Bir CC lisans vereni (eser sahibi), lisans seçerken bazı basit kararlar vermelidir; birincisi, eserin ticari amaçla kullanılmasına izin verip vermeme kararıdır, ikincisi eserden türev eserler (öteki adıyla 'uyarlamalar') yapılmasına izin verip vermeme kararıdır. Bu kararların nasıl verileceğini sonraki bir bölümde ele alacağız.

Eğer lisans veren uyarlama yapılmasına izin verirse, eseri kullanan kişilerin ("lisans alanlar" olarak anılmaktadır) uyarlama yoluyla yarattıkları yeni eserleri aynı lisans koşullarına tabi olarak kullanıma sunması koşulunu getirebilir. "ShareAlike" (AynıŞekildePaylaş) ilkesi bu anlama gelmektedir ve CC lisanslı içeriklerin giderek artmasına yol açan mekanizmalardan biridir. "ShareAlike" (AynıŞekildePaylaş) ilkesi (bu ilke CC Türkçe lisanslarda AynıLisanslaPaylaş olarak kullanılmaktadır), pek çok ücretsiz ve açık kaynaklı yazılım projesi için kullanılan [GNU General Public License](#) (GNU Genel Kamu Lisansı)'ndan esinlenerek geliştirildi.

Yukarıda konu edilen farklı lisans koşulları, görsel ikonlar ile sembolize edilmektedir.

Bu sembol **Atıf (Attribution)** anlamına gelmektedir ve İngilizce “BY” kısaltması ile de ifade edilebilmektedir. Tüm lisanslar bu koşula sahiptir.

Bu sembol **GayriTicari (NonCommercial)** anlamına gelmektedir ve İngilizce “NC” kısaltması ile de ifade edilebilmektedir. Eserin sadece ticari olmayan amaçlar için kullanılmasına izin vermektedir. Üç CC lisansında bu sınırlandırma bulunmaktadır.

Bu sembol **AynıLisanslaPaylaş (ShareAlike)** anlamına gelmektedir ve İngilizce “SA” kısaltması ile de ifade edilebilmektedir. Eserden uyarlamaların aynı lisans koşullarına tabi olarak kullanılmasına izin verir. CC lisanslarının ikisinde bu koşul bulunmaktadır.

Bu sembol **Türetilemez (NoDerivatives)** anlamına gelmektedir ve İngilizce “ND” kısaltması ile de ifade edilebilmektedir. Bunun anlamı eser üzerinde değişiklik (uyarlama) yapıldıktan sonra paylaşılacak olmasıdır. CC lisanslarının ikisinde bu koşul bulunmaktadır.

Bu ikonların birlikte kullanımı ile altı farklı CC lisans seçeneği oluşmaktadır. Bu ikonlar, her biri ayrı bir CC lisansını gösteren lisans ikonları içerisinde de bulunmaktadır. İkonların kullanım kombinasyonları hakkında detaylı bilgi Madde 3.3’de yer almaktadır.

Kamu malı araçları

CC lisans ailesine ek olarak CC aşağıdaki ikonlarla temsil edilen iki kamu malı aracını da sunuyor. Bu kamu malı araçları, lisans değildir.

[CC0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), yaratıcıların eserlerini dünya çapında ve mümkün olan en geniş kapsamda kamu malı haline gelmesine olanak tanır. Fakat bazı ülkelerde yasalar, yaratıcıların eserlerini kamu malı haline getirmesine izin vermemektedir. Bu gibi

durumlar için CC0 söz konusu ülkeler için ek yasal mekanizmalara sahiptir. (Bu konuyla ilgili daha fazla bilgi için bakınız Madde 3.3.)

[Kamu Malı İşareti](#) hiçbir telif hakkı kısıtlamasına tabi olmayan eserleri göstermek için kullanılır. Yasal araç olan CC0'ın tersine Kamu Malı İşareti yasal araç değildir ve hukuki bir etkisi yoktur. Sadece bir eserin kamu malı olduğunu bildirir ve genelde müzeler ve arşivler tarafından çok eski eserler için kullanılır.

Son notlar

CC yasal araçlarının işleyişine ilişkin terminolojiyi ve başlıca özellikleri öğrenmek bir süreçtir. Fakat artık fark ettiğiniz gibi bu süreç görüldüğü kadar korkutucu değildir! Artık “CC terminolojisini” anlıyorsunuz ve CC lisans tasarımı ile ilgili bazı temel bilgileri öğrendiğinize göre CC lisansları konusunda uzman olma yolunda ilerliyorsunuz.

3.2 Lisansın Kapsamı

Creative Commons lisansları, telif hakkı yasası üzerine inşa edilmiştir. Bu basit gerçek, lisansların ne zaman geçerli olduğu, ne zaman geçerli olmadığı ve ne kadar süre geçerli olduğu konusunda bilmeniz gereken en önemli noktadır.

Öğrenim çıktıları

Bu üniteyi tamamladığınızda:

- CC'nin telif hakkı ile birlikte çalışmasını ve bunun neden önemli olduğunu tanımlayabilecek,
- Lisans süresinin uzunluğunun ne olduğunu açıklayabileceksiniz.

Neden önemli?

Creative Commons lisansları hangi yasal dayanak üzerinde çalışıyor? Bu konu neden çok önemli?

Creative Commons lisansları, telif hakkı lisanslarıdır. Lisanslar ancak telif hakkının uygulandığı durumlarda ve zamanlarda uygulanabilir. Bu durum Creative Commons kurucularının temel tasarım kararını da yansıtmaktadır. Hedefin daha yaratıcı ve eğitici çalışmalar sunmak olduğu göz önüne alındığında CC, lisanslarının eserlerin kullanımlarını kısıtlamak için kullanılmamasını ister. Bu, temel bir CC değeridir. Lisanslarda kullanılan dilin telif hakları yasasını temel alması bu hedefe ulaşmak içindir.

Sizin için neden önemli?

Telif haklı bir eserle yapabileceğiniz bir şey, örneğin bir arkadaşınıza göndereceğiniz bir doğum günü tebrik kartına telifli bir şiiri eklemek, CC lisansı uyarınca yasak olsaydı ne olurdu? Bu örnek, CC'nin kurucularının neden CC lisanslarında telif hakkı yasasının dilini kullandığını anlamana yardımcı olmaktadır.

Temel bilgileri edinme

“Creative Commons lisansları telif hakkı lisanslarıdır” ifadesi, size aşağıdakileri söylemektedir:

- (1) Lisanslar sadece eser telif hakkı yasası (veya benzer başka bir yasa) kapsamında ise “işlemektedir” yani geçerlidir ve telif hakkı yasasının getirdiği yasaklar, eserin lisans uyarınca kullanımını için de geçerlidir (bu konuda ayrıntılı bilgi aşağıda verilmiştir),
- (2) Patentler, ticari markalar, mahremiyet ve reklam hakları gibi bazı haklar, lisansların kapsamına girmemektedir ve ayrı yönetilmesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan birinci kural, kamunun eseri nasıl kullanacağına ilişkin temel sınırlamadır, ikinci kural eserin kullanılmasını kısıtlayan başka haklar da bulunabileceğini bildirmektedir.

→ Haydi şimdi lisansın telif hakkı ile birlikte kullanılması ile ilgili bölüme başlayalım.

Creative Commons lisansları bir resim, makale veya kitap gibi telif hakkı kapsamında korunabilir bir eser oluşturan ve telif hakkı yasasının izin verdiği kullanımların birini veya birkaçını yapma iznini kamuya vermek isteyen kişiler için uygundur. Örnek olarak eserinizi ücretsiz kopyalama ve dağıtma iznini başkalarına vermek istiyorsanız CC lisansı kullanabilirsiniz Aynı şekilde eserinizi ücretsiz dönüştürme, değiştirme veya uyarlama iznini başkalarına vermek istiyorsanız CC lisansı kullanabilirsiniz.

Fakat eserinizi okuma iznini veya videonuzu seyretme iznini başkalarına vermek istiyorsanız CC lisansı kullanmanıza gerek yoktur, çünkü okuma ve seyretme, telif hakkı kapsamına giren etkinlikler arasında yer almaz.

Kullanıcıların bir telif hakkı lisansına sahip olmalarını gerektirmeyecek iki önemli senaryo aşağıda yer almaktadır:

- Adil kullanım, diğer telif hakkı sınırlamaları ve istisnalar geçerli olduğunda; bu konular ile ilgili sık sorulan sorular için [buraya](#) tıklayın.
- Eser kamu malı olduğunda; bu konular ile ilgili sık sorulan sorular için [buraya](#) tıklayın¹

→ Kullanıcıların yukarıdaki senaryolar için telif hakkı lisanslarına ihtiyaçları yoktur. CC lisansı gerekmez.

Birisinin kendi ülkesinde telif hakkı kapsamında olmayan bir çalışmayı CC ile lisanslanmaya çalışmasının nedeni sizce ne olabilir? Veya bir eserlerini CC ile lisanslayan bir kişi, telif hakkı yasası tarafından yasaklanmayan bir kullanım için bile neden çalışmaları her kullanıldığında atıf bekler?

Aslında bu kişiler kanunen sahip olmadıkları haklara sahip olmak istiyor olabilirler.. Ama büyük olasılıkla telif hakkının geçerli olmadığını ya da bu çalışmanın kamu malı olduğunu bilmiyorlardır. Bir başka seçenek, kıvrak bir zekaya sahip olan lisans veren, eserlerin bazı ülkelerde kamu malı, bazı ülkelerde ise kamu malı olmadığını fark edebilir ve her yerde, herkesin eseri yeniden kullanabileceğinden emin olmak ister.

Gerçek yaşamdan bir örnek verelim ve bir CC lisansını eseri 3 boyutlu (3B) baskı yapmak için kullanmak istediğinizi varsayalım. CC lisanslarının 3B baskıya nasıl uygulandığı hakkında detaylar için bu Genel Bilgi (Public Knowledge) [kaynağını](#) okuyun. Bu durum, 3B baskı gibi yeni gelişen alanlarda yasal konuların nasıl karmaşık olabileceğine iyi bir örnektir.

¹ Eserlerin telif hakkı süresinin ülkeden ülkeye değiştiğini unutmayın. Örneğin bir eser Uganda yasalarına göre kamu malı olabilir, fakat Endonezya yasalarına göre kamu malı olmayabilir. Bu durumda CC lisansı o eseri hangi ülkede kullanacağınıza bağlı olarak geçerli olabilir veya olmayabilir.

CC lisanslarının kapsamına ilişkin bir başka ince fakat önemli ayrıntı, telif hakkıyla yakından bağlantılı diğer hakları da kapsamasıdır. CC lisansının yasal kodunda “Benzer Haklar” olarak tanımlanan bu haklar arasında bağlantılı haklar, komşu haklar ve nevi şahsına münhasır veri tabanı haklar bulunmaktadır ve bunlar bazı ülkelerde veri tabanlarının içeriklerinden bilgi alınmasını ve kullanılmasını yasaklamaktadır. Benzer Haklar hakkında bilgi için bakınız [Madde 2.1](#). Telif hakkında olduğu gibi, CC lisansı koşulları da Benzer Haklar hem eser için hem de eserin CC lisansı uyarınca kullanım şekli için geçerli ise uygulanabilirler.

➡“Creative Commons lisansları telif hakkı lisanslarıdır” ifadesinin bir başka önemli unsuru, eser için lisansın kapsamadığı bazı hakların, örneğin mahremiyet hakkının bulunabilmesidir. Tekrarlıyoruz, CC lisansları, telif hakkının ve Benzer Hakların kapsamına girmeyen hakları içermemektedir, bu nedenle bu tür diğer hakların ayrı yönetilmesi gerekmektedir. Bu konu hakkında sık sorulan sorular için [buraya](#) tıklayın.

Creative Commons, gerekli olmamakla birlikte, yaratıcıları çalışmanın amaçlandığı gibi yeniden kullanılmasını engelleyebilecek [başka hiçbir hak olmadığından emin olmaya](#) teşvik eder. CC lisansı verenler, eserlerinin yeniden kullanımı konusunda herhangi bir garanti vermez. Bunun anlamı, lisans veren ayrı bir garanti vermediği takdirde eserin kullanılmasını etkileyen başka haklar bulunup bulunmadığını belirleme sorumluluğunun kullanıcıya ait olmasıdır. Bunu öğrenmek bazen kolaydır, lisans verenle görüşülebilir ve bu tür başka haklar bulunup bulunmadığı sorulabilir. CC lisanslı eserlerde kullanıcıların dikkate alması gereken konuların listesi için [buraya tıklayın](#).

Ne tür içerikler için CC lisansı verilebilir?

Sahip olduğunuz telif hakkıyla korunan her türlü eserde CC lisansı kullanabilirsiniz, bir önemli istisna haricinde.

CC lisanslarını bilgisayar yazılımları için kullanmamalarını geliştiricilerden önemle istiyoruz. Bunun nedeni, bu işi daha iyi yapan ve sadece yazılım lisansları olarak geliştirilen pek çok özgür ve açık kaynak yazılım lisansı bulunmasıdır. Örnek olarak çoğu açık kaynak yazılım lisansında yazılımın kaynak kodunun dağıtılmasına ilişkin koşullar bulunmaktadır; CC lisansları ise yazılım paylaşmanın bu önemli unsurunu içermemektedir. Yazılım paylaşma ekosistemi köklü bir sistemdir ve bu sistemden çok sayıda iyi açık kaynak yazılım lisansı seçilebilir. CC'nin web sitesindeki bu [sıkça sorulan sorular](#), neden yazılım lisansı olarak CC kullanımından vazgeçmeniz gerektiği hakkında daha fazla bilgi içerir.

CC lisansları kimin haklarını kapsıyor?

Belirli bir eser için verilen bir CC lisansı, sadece o lisansı veren kişinin sahip olduğu telif hakkını kapsar. Bu durum doğal görünebilir, fakat bilinmesi gereken önemli bir noktadır. Örneğin birçok

işveren, çalışanlarının oluşturduğu eserlerin telif hakkı sahibidir, bu nedenle bir çalışan işverenine ait bir eser için CC lisansı almak için başvurursa o eserin kullanılması için izin veremez. Lisansı verecek kişinin eseri oluşturan ya da eserin haklarını almış biri olması gerekir.

Ek olarak, bir eserin içinde telif hakkı başka bir kişiye ait bir çalışma bulunabilir, örneğin bilimsel bir makalede yazar haricinde bir kişiye ait telifli bir fotoğraf bulunabilir ve o fotoğrafın sahibinden izin alınarak o makaleye konulmuş olabilir. Bu durumda makalenin yazarının verdiği CC lisansı o fotoğrafı kapsamaz, eserin geri kalan bölümlerini kapsar. O fotoğrafı (makalenin geri kalan kısmını değil) yeniden kullanmak için ayrı izin almak gerekebilir. Bu tür durumlar hakkında ek bilgi için bakınız Madde 4.1.

Ayrıca bir eserde birden fazla telif hakkı bulunabilir. Örnek olarak bir film yapımcısı bir kitabı filme çekebilir ve o filmin telif hakkına sahip olabilir, fakat o kitabın telif hakkı, kitabın yazarına ait kalır. Bu örnekte filmin yapımcısı film için CC lisansı verirse o lisans sadece filmi kapsar, kitabı kapsamaz. Kullanıcının, (filmin bir parçası olsa da) kitap içinde telif hakkına tabi bir bölümü kullanmak için ayrıca izin alması gerekebilir.

Son notlar

Creative Commons'ın nasıl işlediğini anlamak için lisansların telif hakkına dayanarak işlediğini anlamak gerekir. Bu görünüşte basit kavram, yasal araçların ne zaman uygulandığını ve bir eserin ne kadarını kapsadığını açıklamaktadır.

3.3 Lisans Tipleri

Yaratıcıların çeşitli gereksinimlerini karşılamak, aynı zamanda basit ve standart koşullar belirlemek için altı farklı CC lisansı bulunmaktadır.

Öğrenim çıktıları

Bu ünite tamamlandığında:

- CC lisans ailesini açıklayabilecek,
- Farklı CC lisans öğelerini tanımlayabileceksiniz.

Neden önemli?

Neden birçok farklı Creative Commons lisansı var?

Tek bir Creative Commons lisansı yoktur. CC lisans ailesi (altı farklı CC lisansını içerir) ve CC0 kamu malı atfı, yaratıcılara bir dizi seçenek sunmaktadır. Bu seçenekler ilk bakışta karmaşık görünebilir. Fakat bu seçenekler yakından incelendiğinde aslında basit oldukları anlaşılır.

Sizin için neden önemli?

Yazdığınız ve özellikle gururlandığınız bir eseri veya bilimsel makaleyi düşünün. Onu başkalarıyla paylaşırsanız üzerinde değişiklik yapılmasına veya ticari amaçla kullanmalarına izin verir misiniz? Neden izin verirsiniz veya vermezsiniz?

Temel bilgileri

Creative Commons lisansları standartlaşmış araçlardır, fakat amaçlarından biri eserlerinin tüm haklarını telif hakkı uyarınca saklı tutmak yerine toplumla paylaşmak isteyen yaratıcılara çeşitli seçenekler sunmaktadır.

Dört adet lisans öğesi (BY, SA, NC, ND) birlikte altı farklı tip lisans seçeneği oluşturmaktadır.

Bu lisans tiplerinin tümü Atıf (BY) koşulunu içermektedir. Başka bir deyişle, tüm lisans tipleri eser sahibinin adının eserde belirtilmesini gerektirmektedir. Bu ortak koşulun dışında lisanslar (1) eserin ticari amaçla kullanılmasına izin verenler ve vermeyenler, (2) eserin uyarlanması için izin verenler ve vermeyenler olarak ayrılmaktadır.

Bu altı tip lisans, en az kısıtlama içerenden en çok kısıtlama içereye doğru aşağıda sıralanmıştır:

Atıf (Attribution) lisansı ya da “CC BY” kullanıcıların eser sahibine atıf vermek koşuluyla eseri istedikleri amaçla (ticari amaç dahil, eseri uyarlamak dahil) kullanmalarına izin verir.

Atıf-AynıLisanslaPaylaş (Attribution-ShareAlike) lisansı ya da “BY-SA” kullanıcıların eser sahibine atıf vermek koşuluyla eseri istedikleri amaçla (ticari amaç dahil, eseri uyarlamak dahil) kullanmalarına izin verir, fakat kullanıcıların eseri uyarlamaları halinde uyarlamayı aynı veya uyumlu bir lisans kapsamında başkalarıyla paylaşmaları koşulunu getirir. Bu lisans, [copyleft lisansının](#) CC versiyonudur ve örneğin Wikipedia'ya içerik yüklemek için kullanılması gereken lisanstır.

Atıf-GayriTicari (Attribution-NonCommercial) lisansı ya da “BY-NC” kullanıcıların eser sahibine atıf vermek koşuluyla eseri sadece ticari olmayan amaçlar için kullanmalarına izin verir.

Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş (Attribution-NonCommercial-ShareAlike) lisansı ya da “BY-NC-SA” kullanıcıların eser sahibine atıf vermek koşuluyla eseri sadece ticari olmayan amaçlar için kullanmalarına ve uyarlamalarına izin verir. Buna ek olarak kullanıcıların eseri uyarlamaları halinde uyarlamayı aynı veya uyumlu bir lisans kapsamında başkalarıyla paylaşmaları koşulunu getirir.

Atıf-Türetilemez (Attribution-NoDerivatives) lisansı ya da “BY-ND” kullanıcıların eser sahibine atıf vermek koşuluyla eseri istedikleri amaçla (ticari amaç dahil) kullanmalarına izin verir, fakat eser üzerinde uyarlama yapıldıktan sonra paylaşımına izin vermez.

Atıf-GayriTicari-Türetilemez (Attribution-NonCommercial-NoDerivatives) lisansı ya da “BY-NC-ND” CC’nin sunduğu en kısıtlayıcı lisans tipidir. Kullanıcıların eser sahibine atıf vermek koşuluyla eseri sadece ticari olmayan amaçlar için kullanmalarına izin verir, fakat eser üzerinde uyarılama yapıldıktan sonra paylaşımına izin vermez.

Farklı lisans seçeneklerinin nasıl çalıştığını gerçekten anlamak için farklı lisans öğelerini inceleyelim. Atıf tüm CC lisanslarının bir parçasıdır, hangi tip atıf gerektiğini sonraki bir bölümde inceleyeceğiz. Şimdilik lisansları farklı kılan şeylere odaklanalım.

İlk olarak, ticari ve gayri ticari kullanım farkı.

GayriTicari (NonCommercial) “NC” Bilindiği gibi üç tip lisans (BY-NC, BY-NC-SA, BY-NC-ND) bir eserin sadece ticari olmayan amaçla kullanılmasına izin vermektedir. Gayri Ticari terimi, yasal kodda şöyle tanımlanmaktadır: “temel amacı ticarî avantaj veya parasal karşılığı olmayan veya bu amaca yönelik olmayan (kullanım)”.

CC’nin GayriTicari (NC) tanımı, kullanıcıya değil kullanım şekline bağlıdır. Kâr amacı gütmeyen bir kurum veya hayır kurumu olsanız bile NC lisanslı bir eseri kullanmanız NC yasağını ihlal edebilir, kâr amaçlı bir firma olsanız bile NC lisanslı bir eseri kullanmanız NC yasağını ihlal etmeyebilir. Örnek olarak kâr amacı gütmeyen bir kurum, başkasına ait bir NC lisanslı eseri kâr amacıyla satamaz, fakat kâr amaçlı bir firma, başkasına ait bir NC lisanslı eseri ticari olmayan amaçla kullanabilir. Bir kullanımın ticari olup olmadığı, kullanımın özelliğine göre değişmektedir. Ek bilgi ve örnekler için bakınız [CC GayriTicari Yorum sayfası](#).

Uyarlamalar

Lisanslar arasındaki diğer farklar, kapsadıkları eserlerin uyarlanmasına izin verip vermedikleri ve veriyorlarsa uyarlamaların paylaşılmasına ilişkin koşullarıdır. Lisanslı bir eserde uyarlamanın nasıl olduğu sorusu, geçerli telif hakkı yasasına bağlıdır (bakınız Ünite 2). Telif hakkının eser sahibine verdiği münhasır haklardan biri, eserin uyarlamalarını (başka bir terimle türevlerini) yaratma hakkıdır. (Örnek olarak bir kitabı filme çekmek, bir kitabı başka bir dile tercüme etmek).

Yasal açıdan neyin uyarlama olup olmadığını tam olarak saptamak bazen zordur. Lisanslarla ilgili akılda tutulmasında fayda olan bazı faydalı kurallar şunlardır:

- Teknik [formatı değiştirmek](#) (örnek olarak dijital ortamda bulunan lisanslı bir eserin fiziksel kopyasını oluşturmak), uyarlama sayılmaz, fakat ilgili telif hakkı yasasının başka kurallarına tabi olabilir.
- Basit gramer ve imla hatalarını düzeltmek uyarlama sayılmaz.
- Bir müzik eserini hareketli bir görüntü ile senkronize etmek (bir videoya bir müzik eseri eklemek), geçerli telif hakkı yasasının sunduğu haklara bakılmaksızın bir uyarlamadır.
- Bir koleksiyon içinde eserleri yeniden üretmek ve bir araya getirmek, bireysel çalışmaların bir uyarlaması değildir. Örnek olarak farklı akademisyenlerin ders notlarını bir araya getirerek açık ders kitabı oluşturulması uyarlama değil koleksiyondur. Açık ders kitaplarının çoğu, farklı yazarların açık eğitim kaynaklarını (open educational resources-OER) içeren koleksiyonlardır.
- Bir blog sayfasına, bir powerpointe ya da bir makaleye metinle bağlantılı bir görsel eklemek bir uyarlama oluşturmak anlamına gelmez (eğer kullanılan görsel bir adaptasyon değilse).

Türetilemez (NoDerivatives) lisans tiplerinden ikisi (BY-ND ve BY-NC-ND) kullanıcıların lisanslı eserin uyarlamalarını paylaşmalarını (dağıtmak veya erişilebilir hale getirmek) sınırlamaktadır. Bu lisans, isteyen herkesin bu lisans kapsamındaki eserleri uyarlayabileceği, fakat uyarlamaları başkalarıyla paylaşamayacağı anlamına gelmektedir. Bu, diğer şeylerin yanı sıra, kuruluşların Türetilemez (ND) koşulunu ihlal etmeden metin ve veri madenciliği yapmalarına izin verir.

AynıLisanslaPaylaş (ShareAlike) Lisanslardan ikisi (BY-SA ve BY-NC-SA), lisanslı çalışmanın uyarlamaları paylaşıyorsa, bunların aynı veya uyumlu bir lisans altında sunulmasını gerektirir. AynıLisanslaPaylaş amaçları kapsamında [uyumlu lisansların](#) kısa bir listesi bulunmaktadır. Bu kısa liste, aynı lisansın sonraki sürümlerini (örneğin, BY-SA 4.0, BY-SA 3.0 ile uyumludur) ve Creative Commons tarafından uyumlu olarak belirlenmiş birkaç CC olmayan lisansı (örneğin, Free Art License) içerir. Bununla ilgili daha fazla bilgiyi [buradan](#) okuyabilirsiniz, ancak unutulmaması gereken en önemli şey, AynıLisanslaPaylaş ile uyarlamanızı paylaşıyorsanız, bunu aynı veya uyumlu bir lisansı kullanarak yapmanız gerektiğidir.

Kamu malı

CC lisans ailesine ek olarak Creative Commons, "hakları saklı değildir" yaklaşımını benimsemek ve telif hakkından tamamen feragat etmek isteyen içerik oluşturunucular için bir seçeneğe de sahiptir. Bu, [CC0, kamu malı tahsis aracıdır](#).

CC lisansları gibi CC0 (okunuşu “CC sıfır”) da üç katmanlı tasarıma sahiptir: [yasal kod](#), [özet lisans](#), üst veri.

CC0 yasal kodu ayrıca üç yönlü bir yasal yaklaşım kullanır. Bazı ülkeler yaratıcıların feragatname veya terk belgesi tanzim ederek eserlerini kamu malına dönüştürmesine izin vermemektedir, bu nedenle CC0’da dünyadaki herkese eseri kayıtsız şartsız kullanma hakkı veren bir “geri çekilme” lisansı bulunmaktadır. Geri çekilme lisansı, feragat herhangi bir nedenle başarısız olduğunda devreye girer. Ve son olarak, hem feragat hem de "geri çekilme" lisansının uygulanabilir olmadığı nadir durumlarda, CC, CC0 uygulayan kişinin beyanlarına müdahale edecek şekilde yeniden kullanıcılara karşı telif hakkı talebinde bulunmayacağına dair bir söz (eserdeki tüm hakları teslim etme niyeti) içerir.

Lisanslar gibi, CC0 da bir telif hakkı aracıdır, ancak aynı zamanda CC lisanslarının kapsamına girenler haricinde rekabet etmeme yasaları (non competition laws) gibi birkaç ek hakkı da kapsar. Yeniden kullanım açısından bakıldığında, ticari marka ve patent hakları gibi ayrı ayrı izne tabi tutulması gereken başka haklar ve tanıtım veya gizlilik hakları gibi eserdeki üçüncü şahıs hakları olabilir.

Son notlar

Creative Commons yasal araçları, karmaşık yasalara standart bir çözüm sunmak için ve hukukçu olmayan kişilerin kullanmasını ve uygulamasını olabildiğince kolaylaştırmak için tasarlanmıştır. Bu ünitedeki temel yasal ilkeleri anlamak, CC lisanslarını ve kamu malı araçlarını daha etkili bir şekilde kullanmanıza yardımcı olacaktır.

3.4 Lisan Uygulanabilirliđi

Creative Commons lisansları, dñnyanın dñrt bir yanındaki ÷lkelerde yasal olarak uygulanabilir (kullanılabilir) hale gelmesi için özenle hazırlandı.

[Malte Baumann](#)'a ait olan, [Unsplash](#)'de yayınlanan ve [CC0](#) uyarınca kamu malı olan [Hukuk Kitapları Kütüphanesi](#) fotoğrafı

Öğrenim çıktıları

Bu ünite tamamlandığında:

- Creative Commons ile ilgili içtihat (uzman görüşü) kararlarını tanımlayabilecek,
- Anlaşmazlıklara hukuki olmayan (sulh yoluyla) çözümler aramanın potansiyel faydasını açıklayabileceksiniz.

Neden önemli?

Creative Commons lisansları, telif hakkı yasasını temel alan (üzerine inşa edilen) yasal araçlardır. Yasal araçlar olarak, CC lisanslarının mahkemede geçerli olması gerekir. Creative Commons lisanslarını içeren bir dava açılırsa ne olur? Bir eser için belirlediğiniz CC lisansını birisi ihlal ederse ve o kişi hakkında dava açmak istemiyorsanız ne olur? Eser sahibi CC lisanslı eserini kullandığınızı, fakat düzgün şekilde atıf vermediğinizi öne sürerse ne olur?

Bildiğimiz kadarıyla bu güne kadar dünya çapında hiçbir mahkeme, CC lisansları ile ilgili bir davada (ki sayıları çok azdır), CC lisanslarının geçerliliğini ya da uygulanabilirliğini sorgulamamıştır. CC topluluğu sayesinde, CC lisanslarıyla ilgili çoğu anlaşmazlık mahkeme dışında ve genellikle avukatlar dahil olmadan çözülür.

Sizin için neden önemli?

Siz veya kuruluşunuz CC lisansları kullanıyor veya CC lisanslarının kullanımı konusunda başkalarına tavsiyede bulunuyor olsanız da, CC lisanslarının şartlarının uygulanabilir olduğundan emin olmak istersiniz. Birisi belirlediğiniz eser kullanım haklarını suistimal ederse hangi çözüm yollarına başvurabilirsiniz? Örnek olarak CC lisansı verdiğiniz bir fotoğraf, isminiz belirtilmeden bir dergide yayınlanırsa ne yapabilirsiniz?

Temel bilgiler

CC lisanslı çalışmaları yeniden kullanan çoğu kişi, lisans koşullarına uymaya çalışır. Ama iyi niyetli olsun ya da olmasın, bazen insanlar kullanım koşullarını yanlış anlar.

Bir kişi CC lisanslı bir eseri atıfta bulunmaksızın veya lisansın gerektirdiği diğer koşulların dışında kullanıyorsa, eseri kullanma hakkı, lisans koşullarını ihlal eder etmez otomatik olarak sona erer. Eseri kullanan kişi ayrı bir izin almamışsa ya da adil kullanıma veya diğer türlü telif hakkı istisnasına dayanarak hareket etmiyorsa, telif hakkı ihlalinden sorumludur. CC lisansına uyulmadığı takdirde ne olacağı hakkında [bu sıkça sorulan soruları](#) okuyun. Kullanıcı açısından sık sorulan sorular için ise buraya [tıklayın](#).

Not: CC lisanslarının en son sürümü (4.0) ile önceki sürümler arasında aşağıda açıklanan önemli bir fark bulunmaktadır:

Lisans ihlallerini düzeltmek için 30 gün süre

Tüm CC lisansları kullanıcının lisans koşullarını ihlal etmesiyle sona erer, fakat 4.0 sürümü kapsamında kişi ihlali saptamasından itibaren 30 gün içinde ihlali düzeltirse lisans hakları otomatik olarak devam eder. 4.0 sürümünde yer alan bu düzeltme süresi, diğer bazı kamu lisanslarında yer alan benzer koşulları yansıtmaktadır ve lisans veren ile lisans alan arasındaki sorunları çözmeleri için bir yol sunmaktadır. Ayrıca kullanıcılara acele ederlerse haklarını daimi kaybetmeksizin CC lisanslı eseri kullanmaya devam etme olanağı sunmaktadır.

CC sitesindeki [What's New in 4.0](#) sayfası. [CC BY 4.0](#)

Sürüm 4 uyarınca, CC lisanslı eserlerin şartlarını ihlal ettiklerini keşfettikten sonraki 30 gün içinde lisans koşullarına uyan kullanıcılar, lisans kapsamındaki haklarına otomatik olarak yeniden sahip olurlar.

Bazen bu tür anlaşmazlıklar mahkemede sonuçlanabilir. CC'nin tarihi boyunca, bildiğimiz kadarıyla, CC'nin yasal araçlarını içeren çok az sayıda yasal ihtilaf ve karar olmuştur. Karar veren her mahkeme, söz konusu CC lisansının uygulanabilirliğini sorgulamadan kararını vermiştir.

Bu adli kararlar, İspanya, Belçika, Hollanda, Almanya, İsveç, İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri dahil dünyanın çeşitli yerlerinde alınmıştır. Creative Commons dünya genelinde bu tür davalarda alınan mahkeme kararlarının ve içtihat kararlarının listesini bu wiki sitesinde [listelemektedir](#).

Tüm bu kararlarda, hiçbir mahkeme davadaki CC lisansının geçerliliğini sorgulamamıştır. Bazı davalarda CC lisansı küçük bir rol oynarken, diğerlerinde mahkeme davalıyı CC lisans şartlarına uymadığı için telif hakkı ihlaliyle sorumlu tutmuştur. Söz konusu kararlardan birinin özeti için buraya [tıklayın](#).

Yasal olarak uygulanabilirlik, CC lisanslarının başlıca özelliklerinden biridir. Lisanslar genelde özgür ve açık paylaşımın simgesi olarak görülürken, yasal açıdan bir ağırlıkları da vardır. Yasal kod, uluslararası telif hakkı uzmanlarından oluşan küresel bir ağın yardımıyla hukukçular tarafından yazılmıştır. Sonuç, dünyanın her yerinde işlemesi ve uygulanabilir olması amaçlanan bir dizi hüküm ve koşuldur.

Lisans Sürümleri

Yukarıda belirtildiği gibi CC lisanslarının farklı sürümleri vardır. Lisans sürümleri, Madde 3.3'te açıklanan lisans tipleriyle karıştırılmamalıdır, sürüm numarası sadece yasal kod versiyonlarının ne zaman yazıldığını göstermektedir. CC, telif hakkı yasası ve teknolojisindeki değişiklikleri yansıtmak ve kullanıcıların yeni ihtiyaçlarına cevap verebilmek için sürüm oluşturma süreci (yasal kodu güncellediği süreç) aracılığıyla CC lisanslarını iyileştirir. Lisans sürümleri arasında bazı farklar olsa da bunların pratikteki etkisi genelde aynıdır. CC lisanslarının en son sürümü 2013'te yayınlanan [Sürüm 4.0](#)'dır. 4.0 sürümünde yapılan güncellemeler [CC wiki](#)'de bulunabilir. Nitelik ve işaretleme gereksinimlerindeki tüm değişiklikler de dahil olmak üzere, lisansların Sürüm 1.0'dan günümüze nasıl değiştiğinin en kesin ve kapsamlı gösterimi için [web sitemizi](#) ziyaret edin.

Her durumda, eser sahiplerinin lisansların en son sürümünü kullanmalarını öneriyoruz. Bunun nedeni Creative Commons'ın ve onun küresel hukuk uzmanlarından oluşan ekibinin en son düşüncesini yansıtır olması.

CC yasal araçlarının resmi tercümeleri

Tüm CC yasal araçlarının en son sürümleri, diğer dillerdeki resmi sürümlere çevrilebilir. Creative Commons, çevirilerin aslına mümkün olduğunca yakın olmasını sağlamak için bunun yapıldığı [resmi bir süreç](#) sahiptir. Amacımız, yasal araçları olabildiğince çok dile çevirmektir, böylece herkes terimleri kendi ana dillerinde okuyabilir ve anlayabilir. Resmi tercümeler, tüm lisansların yasal kodunun altında belirtilmiştir ve birbirlerinin muadilidirler.

Çoğu kişi, resmi tercümelerle İngilizce asılları arasındaki ilişkiyi sorar. Tüm resmi tercümeler sadece başka bir dile çeviridir, uyarlama (aşağıda tanımlanmıştır) değildir. Tüm resmi tercümeler yasal açıdan birbiriyle eşdeğerdir, yani lisans veren bir kişi eserine CC BY lisansı vermek için o lisansın İngilizce metnini okuyabilir, anadili Arapça olan bir kullanıcı ise o lisansın Arapçasını okuyabilir. Bu işlem, World Wide Web Konsorsiyumu’nun standartları çeşitli dillere çevirmesine ve Birleşmiş Milletlerin antlaşmaları çeşitli dillerde yayınlamasına benzer.

Açıklama:

CC lisanslarının 4.0 öncesi sürümlerinin uyarlanmış metinleri arasındaki farklar

Creative Commons, lisanslarının 4.0 sürümünü Kasım 2013’te yayınlamadan önce CC Küresel Ağı’na Creative Commons lisanslarını “uyarlama” izni verdi. Uyarlama terimi, tercüme ettikten sonra ayarlamalar yaparak yerel terminolojiyi ve protokolleri yansıtmalarını ve manevi haklar ve meslek birlikleri gibi diğer yerel farkları kapsamalarını sağlamak anlamına gelmektedir.

3.0 sürümü yerine 4.0 sürümünün hazırlanmasının başlıca nedenlerinden biri, CC’nin yeni lisansları uluslararası hale getirmesi ve böylece gereksiz yere karmaşık bir süreç olan uyarlamaya duyulan gereksinimi ortadan kaldırmasıydı. CC lisanslarının en son sürümü olan 4.0’dan itibaren CC artık lisanslarını uyarlamamaktadır. Önceki sürümlerin uyarlanmış metinleri kullanılabilir ve yasal açıdan geçerlidir, fakat Creative Commons bunların kullanılmamasını, CC’nin ve küresel ağının en son ve en güncel felsefesini yansıtan 4.0 sürümünün kullanılmasını tavsiye etmektedir.

İhtilafların çözülmesi

2002’de lisansların 1.0 sürümünün yayınlanmasından bu yana (Creative Commons’ın bildiği kadarıyla) lisans verenlerle (eser sahipleri) lisans alanlar (kullanıcılar) arasında GayriTicari koşulu ve atıf konuları dahil lisanslar nedeniyle sayıca fazla ihtilaf meydana gelmedi.

Bunun birkaç açıklaması olabilir. Creative Commons’ın [GayriTicari’nin Tanımlanması Çalışması](#) başlıklı araştırmasında açıkladığı gibi, CC lisanslı içeriklerin lisans verenlerinin ve kullanıcılarının beklentileri etken olabilir. Örnek olarak GayriTicari (NC) lisans verenler genelde

NC lisanslı içeriklerinin ticari amaç haricinde pek çok amaç için kullanılmasına izin vermektedir. Fakat NC lisanslı içeriklerinin kullanıcıları genelde eserleri sınırlı amaçlarla kullanmaktadır. Bunun sonucunda NC lisanslı içerikler, genelde lisansın verdiği veya lisans verenin amaçladığı izinlerin tümü değil sadece bazıları kapsamında kullanılmaktadır. CC lisanslı içerikler hakkında ihtilaflar çıktığında genelde sulh yoluyla, dava açmaksızın ve avukat tutmaksızın çözümlenmektedir. Bunun yerine ihtilaflar lisans verenin kullanıcıyla görüşmesi ve sorunu çözmek için mutabakata varması ile çözümlenmektedir.

Not: Bu uygulama 4.0 sürümünün kapsamında bulunmaktadır. 4.0'dan önceki sürümlerde lisans ihlal edilirse otomatik olarak sona ermektedir ve ihlal eden kişinin eseri tekrar kullanmak için izin alması gerekir. 4.0 sürümünde lisansı ihlal eden kişi problemi saptanmasından itibaren 30 gün içinde ihtilafı çözerse lisans otomatik olarak devam etmektedir. Bu koşul, lisans veren talepte bulunsun veya bulunmasın kullanıcıları ihlalleri olabildiğince kısa süre içinde çözmeye teşvik etmektedir. Böylece ihtilaftan kaçınılmaktadır.

Bu çözüm yolları, daha cömert ve saygılı olmanın ve saptanan ihlalleri düzeltmenin yanı sıra, eser sahibinden ve kullanıcılardan oluşan CC topluluğunun benimsediği ve uyguladığı değerleri göstermektedir. Creative Commons, eser sahipleriyle kullanıcılar arasında sağlıklı ve açık etkileşimleri teşvik etmektedir.

Son uyarılar

CC lisanslarının yasal açıdan kuvvetli olması çok önemlidir. CC'nin hukuk ve politika geliştirme uzmanlarından oluşan uluslararası ağının yardımıyla, CC lisansları dünya genelinde kabul edilir ve uygulanabilir. Bugüne kadar hiçbir mahkeme, lisanslarımızın uygulanamaz olduğuna karar vermemiştir ve çok az dava açılmıştır. İhtilafların çoğu dava açmaksızın sulh yoluyla çözümlenmektedir.

Ek Kaynaklar

David Wiley, *About the Open Publication License*. [CC BY 4.0](#)

Açık içerik lisanslarının ve neden yerlerine daha güvenilir Creative Commons lisanslarının geçtiğinin kısa tarihçesi.

<http://opencontent.org/blog/archives/329>

Creative Commons Licenses. [CC BY-SA 3.0](#)

Lisansları açıklayan ve bazı kullanma talimatları veren Wikipedia makalesi

https://en.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons_license

Creative Commons, *About the Licenses*. [CC BY 4.0](#)

Lisanslarda yer alan genel kurallar ve yasal kurallar, farklı lisans tipleri hakkında bilgiler

<https://creativecommons.org/licenses/>

Creative Commons, *Selected Frequently Asked Questions*. [CC BY 4.0](#)

Creative Commons lisansları telif hakkının adil muamele ve adil kullanım gibi istisnalarını ve sınırlamalarını etkiliyor mu?

<https://creativecommons.org/faq/#do-creative-commons-licenses-affect-exceptions-and-limitations-to-copyright-such-as-fair-dealing-and-fair-use>

Kamu malı bir eser için Creative Commons lisansı alabilir miyim?

<https://creativecommons.org/faq/#may-i-apply-a-creative-commons-license-to-a-work-in-the-public-domain>

Bir eserim için Creative Commons lisansı veririm ve birisi eserimi istismar ederse ne yapabilirim?

<https://creativecommons.org/faq/#what-happens-if-i-offer-my-material-under-a-creative-commons-license-and-someone-misuses-them>

Creative Commons lisansı uyarınca sahip olduğum hakları kaybetmem olası mı? Haklarımı kaybedersem nasıl geri alabilirim?

<https://creativecommons.org/faq/#how-can-i-lose-my-rights-under-a-creative-commons-license-if-that-happens-how-do-i-get-them-back>

Katılımcıların tavsiye ettikleri kaynaklar

CC Sertifikası katılımcıları, Sertifika sitesindeki Hypothes.is sayfasına yazdıkları notlarda pek çok ek kaynak tavsiye ediyor. Creative Commons bu kaynakları henüz incelememiştir, yine de bilginize sunmak istiyoruz:

<https://certificates.creativecommons.org/cccertedu/chapter/additional-resources-3/>